

Evropská úmluva o krajině

(European Landscape Convention CETS No. 176),

připravená z iniciativy orgánů Rady Evropy

ve Štrasburku.

Tato úmluva se od prvního října 2004 stala závaznou

i pro Českou republiku.

**Projekt Národního programu výzkumu (NPV II)
MŠMT ČR č. 2B06013**

**„Implementace opatření Evropské úmluvy
o krajině v intenzivně zemědělsky
využívaných oblastech nesoucích stopy
historických krajinářských úprav – pilotní
studie Nové Dvory – Kačina“**

**(projekt Výzkumného ústavu Silva Taroucy pro
krajinu a okrasné zahradnictví Průhonice, v.v.i.)**

Cílem projektu bylo zpracování návrhu variantních scénářů rozvoje území.

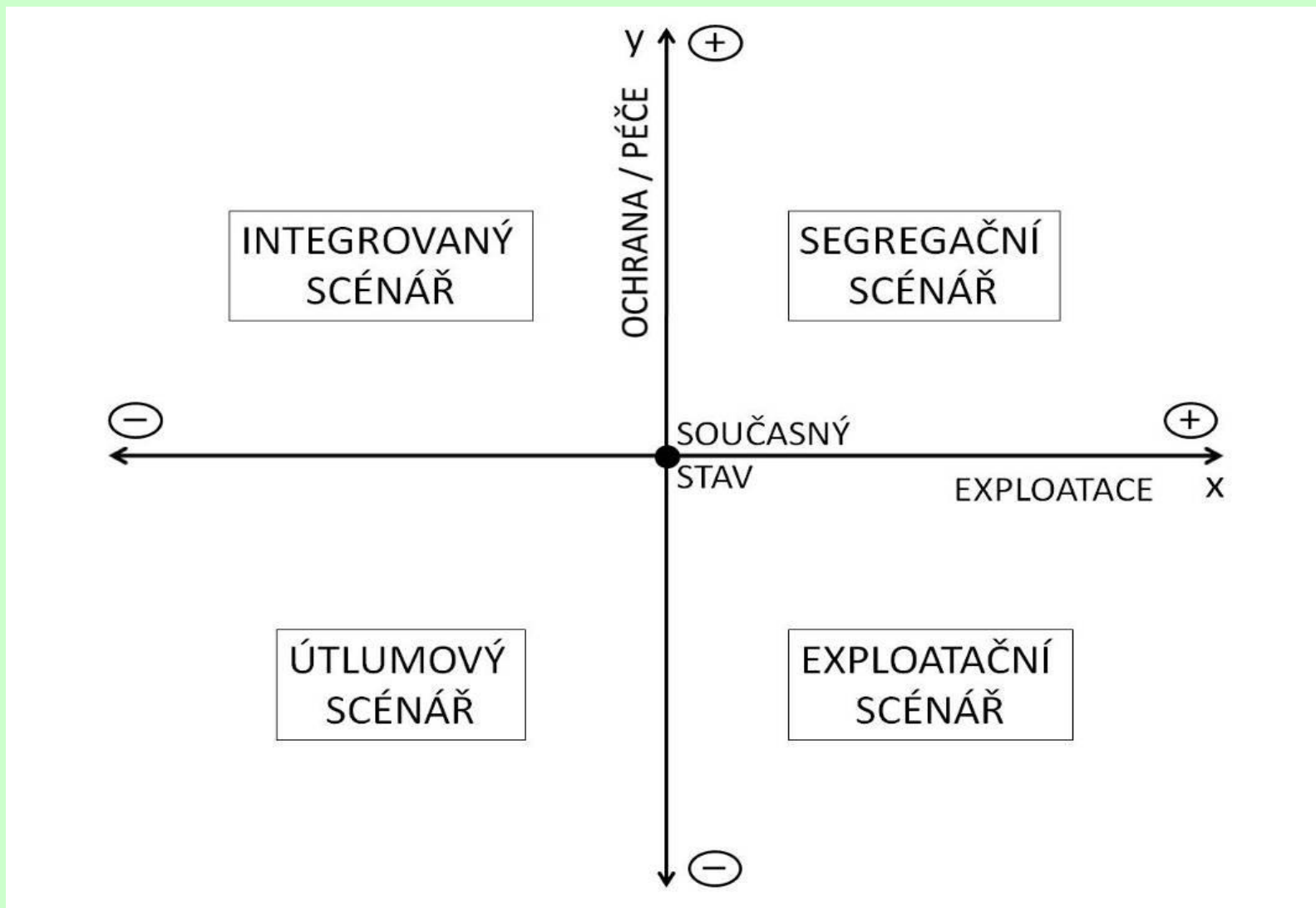
Jedná se o nový strategický podklad, využitelný pro přípravu územních plánů, pozemkových úprav, ochranu přírody a památkovou péči; vycházející z principů Evropské úmluvy o krajině.

METODIKA ŘEŠENÍ

Metodický přístup k přípravě alternativních scénářů rozvoje krajiny se opíral o obecná metodologická doporučení strategického plánování:

- **1. fáze tvorby scénářů – brainstorming – formulace předpokladů a hybných sil možných změn**
- **2. fáze – zpracování funkčního rámce postaveného na dvou existujících přístupech ovlivňujících budoucí vývoj krajiny – intenzitě využívání území (exploatace) a intenzitě ochrany a péče o území.**
- **3. fáze – sestavení scénářů a cílové charakteristiky**

Obr. 1 Schéma funkčního rámce pro tvorbu variantních scénářů rozvoje krajiny

Forma zpracování: mapové průměty a textové zprávy

Zdroje vstupních informací pro sestavení scénářů:

- stávající územně-plánovací a oborové podklady a dokumenty (např. problematika rozvoje sídel, územní infrastruktury, územní systém ekologické stability apod.)
- studium starých map (např. komponované krajinné areály, staré rybniční soustavy a další krajinné prvky, trasování významných polních cest apod.)
- obecné metodické přístupy (např. protierozní ochrana území, výběr ploch pro pěstování rychlerostoucích dřevin apod.)
- specializované studie (např. problematika protipovodňových opatření).
- empiricky podložené odhady (např. problematika možných dopadů rozvoje, či útlumu zemědělského využívání krajiny)
- cíleně navrhovaná krajinářská opatření (např. cílená revitalizační opatření, opatření na posílení prostupnosti a rekreačního využívání krajiny apod.).

Alternativní scénáře budoucího rozvoje krajiny s rozdílnými prioritami cílů krajinné kvality

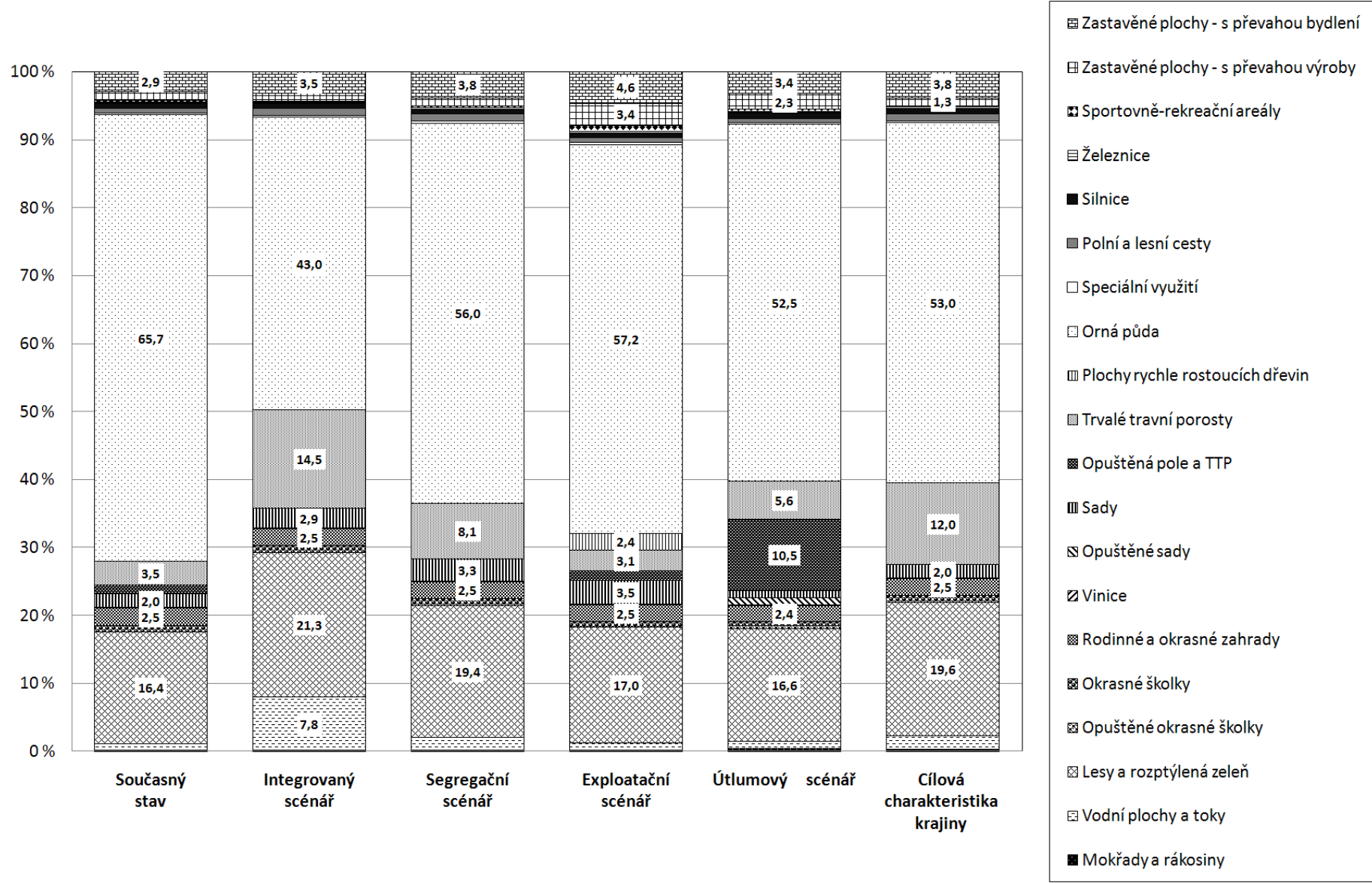
Integrovaný scénář koncepčně směřuje k harmonické a trvale udržitelné krajině, reflektující šetrné formy exploatace, jakož i historický a přírodní potenciál území. K jeho dosažení je třeba vynaložit nejvíce energie (obsahuje velké množství změn a důležitou podmínkou jeho nastartování je i komplexní dotační politika).

Segregační scénář směřuje k vytvoření polarizované krajiny, na jedné straně intenzivně využívané a na straně druhé důsledně chráněné ve vymezených částech.

Exploatační scénář klade důraz na zvýšení exploatace území. Ochrana a péče o krajinu není při plánování rozvoje území koncepčně rozvíjena. Příliš se neliší od současného stavu, spíše nastiňuje možná úskalí pokračování současných trendů rozvoje.

Útlumový scénář nastiňuje vizi opouštění venkova a neřízeného útlumu ve využívání území s výjimkou rozvoje nadmístní infrastruktury

Graf 1: Porovnání využití zemí ve variantních scénářích a cílové charakteristice krajiny se současným stavem

Pozn.: 100% odpovídá celkové rozloze zájmového území, tj. 11 322 ha.

ČLENĚNÍ POZEMKŮ:

- ❖ zastavěné plochy – s převahou bydlení
- ❖ zastavěné plochy – s převahou výroby
- ❖ sportovně-rekreační areály
- ❖ železnice
- ❖ silnice
- ❖ polní a lesní cesty
- ❖ speciální využití
- ❖ orná půda
- ❖ plochy rychle rostoucích dřevin
- ❖ trvalé travní porosty
- ❖ opuštěná pole a trvalé travní porosty
- ❖ sady
- ❖ opuštěné sady
- ❖ vinice
- ❖ rodinné a okrasné zahrady
- ❖ okrasné školky
- ❖ opuštěné a okrasné školky
- ❖ lesy a rozptýlená zeleň
- ❖ vodní plochy a toky
- ❖ mokřady a rákosiny

Tab. 1: Souhrnný přehled ocenění funkcí (v tis. Kč)

Roční efekt	Scénář				
	integrovaný	segregační	exploatační	útlumový	výsledný
saldo produkční funkce	-2 666	-687	-1 293	-480	-734
saldo mimoprodukční funkce	48 340	18 939	14 177	18 291	23 345
celkem	45 674	18 252	12 883	17 811	22 611
Kapitalizovaná cena					
saldo produční funkce	-59 679	-5 784	-26 648	-14	-6 669
saldo mimoprodukční funkce	2 417 016	946 957	708 830	928	1 167 244
celkem	2 357 337	941 172	682 182	915	1 160 575
Náklady celkem mimo VP	134 963	130 900	106 609	13 467	70 035

Kapitalizovaná cena byla vykalkulována pro dvouprocentní diskontní sazbu.

**Velikost navržených změn využití území v porovnání se současným stavem
(v procentech z plochy zájmového území)**

% změn z plochy ZÚ	scénář			
	Integrovaný	Segregační	Exploatační	Útlumový
OP - TTP	10,38	4,02	0,65	3,71
OP - VP	6,43	0,80	0,05	0,00
OP - LP	5,02	3,05	0,79	0,40
OP - PS	0,85	1,27	1,40	0,00
OPP - LP	0,60	0,69	0,01	0,01
LP - TTP	0,58	0,73	0,03	0,00
OP - RRD	0,00	0,00	2,08	0,00
OP - PV	0,03	0,10	1,91	0,91
OP - PB	0,42	0,72	1,34	0,37
OP - OPP	0,00	0,00	0,17	7,69
TTP -OPP	0,00	0,00	0,20	1,49
PS - POS	0,00	0,00	0,00	0,94
ostatní změny	3,42	2,52	2,30	1,37
celkový součet	27,73	13,89	10,93	16,88

Vysvětlivky: ZÚ = zájmové území, LP = lesní plocha, OP = orná půda, TTP = trvalé travní porosty, OPP = opuštěná pole a TTP, PB = plochy bydlení, PS = plochy sadů, POS = plochy opuštěných sadů, PV = plochy výroby, RRD = rychle rostoucí dřeviny, VP = vodní plochy

Zeleně zvýrazněné hodnoty znázorňují první tři největší změny v jednotlivých scénářích.

Graf 2

Integrační scénář - roční efekt

